

RIIKLIKE LOOMATAUDITÕRJE PROGRAMMIDE RAKENDUSMEETMED 2021. AASTAL

I Diagnostilised uurimised

1. VEISED

1.1 Veiste tuberkuloos.

1.1.1 Uurimisele kuuluvad karja kõik üle 24 kuu vanused veised (v. a. nuumpullid eraldi asuvates epidemioloogilistes üksustes, keda ei kasutata aretuses ning kes viiakse peale üleskasvatamist tapale)

1.1.2 Aastas uuritakse ligikaudu 1/5 veisekarjadest. Uurimise skeem peab tagama, et viie aasta jooksul tuberkuliinitakse kõik veisekarjad.

(uurimiste arv: 26388 - VVA)

1.1.3. Tuberkuliinile reageerinud veiste hulgas viiakse läbi kontrolltapmisi ja nende lümfisõlmedest tehakse bakterioloogiline külv tekitaja määramiseks **(uurimiste arv: 30*)**

1.1.4 Kõik Kunstliku Seemenduse Keskuse (edaspidi *KSK*) pullid uuritakse üks kord aastas **(Raplamaa 99 pulli uurimise arv on arvestatud koondarvus p 1.1.2 - VVA)**

Maakond	Üle 24kuuseid veiseid 23.11.20	Tuberkuliinimiste arv 2021. aastal (1/5 üle 24kuuste veiste arvust)
HARJUMAA	7352	1470
HIIUMAA	3003	601
IDA-VIRUMAA	2680	536
JÕGEVAMAA	8883	1777
JÄRVAMAA	14661	2932
LÄÄNEMAA	4763	953
LÄÄNE-VIRUMAA	14003	2801
PÖLVAMAA	7407	1481
PÄRNUMAA	17906	3581
RAPLAMAA	10727	2145
SAAREMAA	11869	2374
TARTUMAA	7037	1407
VALGAMAA	6396	1279
VILJANDIMAA	10539	2108
VÖRUMAA	4713	943
KOKKU	131939	26388

1.2 Veiste enzootiline leukoos

1.2.1 Aastas uuritakse ligikaudu 1/5 veisekarjadest. Uurimise skeem peab tagama, et viie aasta jooksul uuritakse kõik veisekarjad. Valitud karjas uuritakse kõiki üle 24 kuu vanuseid veiseid. Lüpsilehmad uuritakse seroloogiliselt piimaproovidest (ELISA) **(uurimiste arv: 16822 - VVA)**, ülejäänud veiseid uuritakse seroloogiliselt vereproovidest (ELISA) **(uurimiste arv: 9566 - VVA)**

1.2.2 Kõik KSK pullid uuritakse üks kord aastas seroloogiliselt vereproovidest (ELISA) (**Raplamaa 99 pulli uurimise arv on arvestatud koondarvus p 1.3.1 - VVA**).

1.3.3 Histoloogiliselt uuritakse tapajärgsel kontrollimisel leitud kasvajaid, mis võivad olla põhjustatud veiste enzootilisest leukoosist (**uurimiste arv: 30**)

1.3 Veiste brutselloos

1.3.1 Aastas uuritakse ligikaudu 1/5 veisekarjadest. Uurimise skeem peab tagama, et viie aasta jooksul uuritakse kõik veisekarjad. Brutselloosile uuritakse kõiki veisekarju, mis on hõlmatud leukoosiuuringutega.

1.3.2 Karja kõik üle 24 kuu vanused veised uuritakse seroloogiliselt (v.a nuumpullid eraldi asuvates epidemioloogilistes üksustes, keda ei kasutata aretuses ning kes viiakse peale üleskasvatamist tapale). Lehmade uurimine viiakse läbi seroloogiliselt (ELISA) leukoosi uurimiseks saadatud piimaproovidest (**uurimiste arv: 16822 - VVA**), ülejäänud veiseid uuritakse seroloogiliselt vereproovidest (ELISA) (**uurimiste arv: 9566 - VVA**)

1.3.3 Brutselloosi kahtluse korral uuritakse bakterioloogiliselt aborteerunud looted (uurimiste arv: 30*) või aborteerunud emaslooma vereproov brutselloosi antikehadele (uurimiste arv: 100)

1.3.4 Kõik KSK pullid uuritakse üks kord aastas seroloogiliselt vereproovidest (ELISA) (Raplamaa 99 pulli uurimise arv on arvestatud koondarvus p 1.3.2 - VVA).

Maakond	Üle 24kuuseid veiseid 23.11.20	Piimaproovide arv 2021. a uurimiseks brutselloosile ja leukoosile	Vereproovide arv 2021. a uurimiseks brutselloosile ja leukoosile
HARJUMAA	7352	798	672
HIIUMAA	3003	140	461
IDA-VIRUMAA	2680	234	302
JÕGEVAMAA	8883	1515	262
JÄRVAMAA	14661	2574	359
LÄÄNEMAA	4763	257	695
LÄÄNE-VIRUMAA	14003	2036	765
PÖLVAMAA	7407	1190	291
PÄRNUMAA	17906	2106	1475
RAPLAMAA	10727	1290	855
SAAREMAA	11869	1046	1328
TARTUMAA	7037	1085	323
VALGAMAA	6396	697	582
VILJANDIMAA	10539	1463	645
VÖRUMAA	4713	390	553
KOKKU	131939	16822	9566

1.4 Leptospiroos

Kõik KSK pullid uuritakse seroloogiliselt (mikroaglutinatsiooni reaktsiooniga (MAT)) üks kord aastas (**uurimiste arv: 99**) **Raplamaa – 99 - VVA**

1.5 Trihhomonoos

Kõikide KSK pullide spermat uuritakse üks kord aastas (mikrobioloogiline külv spermast tekitaja määramiseks) (**uurimiste arv: 99**) **Raplamaa – 99 - VVA**

1.6 Veiste kampülobakterioos

Kõikide KSK pullide spermat uuritakse üks korda aastas (mikrobioloogiline külv spermast tekitaja määramiseks) (**uurimiste arv: 99**) **Raplamaa – 99 - VVA**

1.7 Veiste viirusdiarröa

Kõik KSK pullid uuritakse seroloogiliselt üks kord aastas (ag-ELISA). Uuring toimub seerumist (uurimiste arv: 99) Raplamaa – 99 - VVA

1.8 Veiste nakkav rinotrahheiit

Kõik KSK pullid uuritakse seroloogiliselt üks kord aastas (ELISA) (uurimiste arv: 99) Raplamaa – 99 - VVA

1.9 Veiste paratuberkuloos

1.9.1 Kõik KSK pullid uuritakse seroloogiliselt üks kord aastas (ELISA) (uurimiste arv: 99) Raplamaa – 99 -VVA

1.9.2 Kogutakse kudede proove ja koproproove bakterioloogilise külvi tegemiseks tekitaja määramiseks (diagnoosi täpsustamiseks) (uurimiste arv: 10*)

1.10 Veiste spongiformne entsefalopaatia

Seire viiakse läbi juhindudes Euroopa Komisjoni rakendusotsuste nr 2009/719, 2011/358/EU suunistest ja OIE eeskirjadest.

1.10.1 Seire jaotus:

a) Inimtoiduks tapetud loomade seire (hädatapetud ja tapaeelse kontrolli käigus ilmnenu haiguste kliiniliste tunnustega loomade seire)

Aju proteaas-resistentse proteiini (PrPRes) määramiseks (ELISA) uuritakse:

- kõigi üle 48 kuu vanuste hädatapetud veiste piklikaju proovid (proove võtavad lepingulised proovivõtjad või järelevalveametnikud);
- kõigi üle 48 kuu vanuste veiste piklikaju proovid, kui veiste suhtes on kohaldatud hädatapmine väljaspool tapamaja (terve loomaga juhtunud õnnetus, mis seoses looma heaoluga välistab tema transportimise tapamajja) ning seejärel loom tuuakse tapamajja (proov võetakse tapamajas);
- kõigi üle 48 kuu vanuste veiste piklikaju proovid, kui veistele on tehtud tapaeelse kontrolli käigus tähelepanekuid õnnetuste või tõsiste füsioloogiliste ja funktsionaalsete probleemide või märkide kohta (loomade heaolu on ohus või loomade seisund võib kahjustada inimeste või loomade tervist, tähelepanu pööratakse EL-i seadusandlusega hõlmatud zoonootiliste ja loomahaiguste avastamisele) (proov võetakse tapamajas).

b) Muul põhjusel kui inimtoiduks tapetud loomade seire (surnud ja hukatud loomade seire)

Aju proteaas-resistentse proteiini (PrPRes) määramiseks (ELISA) uuritakse:

- kõigi üle 48 kuu vanuste veiste piklikaju proovid, kes on surnud või hukatud farmis, transpordi ajal või tapamajas, kuid keda ei ole hukatud seoses epideemiaga, näiteks suu- ja sõrataudiga (proove võtavad lepingulised proovivõtjad või järelevalveametnikud).

c) Veiste spongiformse entsefalopaatia (BSE) suhtes uuritakse veised, kes on sündinud, kasvanud või pärinevad Bulgaariast ja Rumeeniast või kolmandatest riikidest alljärgnevalt:

- * kõigi üle 24 kuu vanuste riskiloomade piklikaju proovid (BSE riskiloomade grupid on kirjeldatud punktis 1.10.1);
- * kõigi üle 30 kuu vanuste tervelt tapetud ja oma tarbeks tapetud veiste piklikaju proovid.

(punktides a, b ja c toodud uurimiste arv: 4000)

1.10.2 Järelevalveametniku poolt looma käitumuslike või neuroloogiliste tunnuste alusel BSE kahtlaseks tunnistatud veise aju (BSE kliiniline kahtlus) uuritakse histopatoloogilise (uurimiste arv: 10*) ja immuunohistokeemilise meetoditega (uurimiste arv: 10*)

1.10.3 Esmase kiirtestiga kahtlaseks või positiivseks osutunud loomade aju uuritakse täiendavalt immuunohistokeemilise meetodiga (uurimiste arv: 10*)

1.11 Salmonelloosid

Koproproovid bakterioloogiliseks külviks tekitaja määramiseks kogutakse:

- a) kõikidelt pullidelt enne seemendusjaama või sperma kogumise eesmärgil kasvatatavasse aretuskarja viimist (**uurimiste arv: 100**)
- b) aastas uuritakse 1/5 veisekarjadest. Uurimise skeem peab tagama, et viie aasta jooksul uuritakse kõiki karju, mille piima soovitakse turustada väljaspool farmi, sealhulgas toorpiima otseturustavad veisekarjad uuritakse igal aastal (**uuritavate loomade arv: 2263**)

Proovide jaotust vaata lisa 1 tabelis!

Veisekarjast kogutakse proovid vastavalt tabelis toodud skeemile.

Loomade arv karjas	Võetavate proovide arv
Alla 25	Võrdne loomade arvuga karjas
25-100	25
üle 100	28

1.12 Bluetongue

Seire viiakse läbi juhindudes 26. oktoobri 2007. aasta Komisjoni määruse 1266/2007 I lisa suunistest. 2021. a uuritakse Eestis kokku ligikaudu 5% veisekarjadest, kus peetakse vähemalt 10 veist.

Seireproove kogutakse perioodil veebruarist novembrini ning karjade valikul tuleb eelistada karju, mis asuvad võimalike vektorite paljunemiskohtade läheduses (soisemad, vesisemad ja niiskemad piirkonnad).

Käesoleval aastal uuringutega hõlmatud karjade arvud ning uuritavate proovide prognoositavad arvud maakonniti on järgmised:

Maakond	Veisekarjad, kus peetakse vähemalt 10 veist	Uuritavate karjade arv (minimaalne)	Proovide arv 2021
HARJUMAA	111	6	84
HIIUMAA	85	5	70
IDA-VIRUMAA	45	3	42
JÕGEVAMAA	86	5	70
JÄRVAMAA	108	6	84
LÄÄNEMAA	79	4	56
LÄÄNE-VIRUMAA	150	8	112
PÖLVAMAA	66	4	56
PÄRNUMAA	248	13	182
RAPLAMAA	136	7	98
SAAREMAA	258	13	182
TARTUMAA	86	5	70
VALGAMAA	128	7	98
VILJANDIMAA	132	7	98
VÖRUMAA	153	8	112
KOKKU	1871	101	1414

Loomadelt kogutakse proovid vastavalt tabelis toodud skeemile, et tagada haiguse 20% levimuse avastamine 95%-se tõenäosusega.

Loomade arv karjas	Uuritavate loomade arv
10-14	7
15-20	10
21-30	11
31-60	12
61-99	13
100 ja rohkem	14

Veiseid uuritakse seroloogiliselt (ELISA) leukoosi uurimiseks saadetud vereproovidest (**uurimiste arv: 1414 - VVA**)

1.13 Suu- ja sõrataud

10% Bluetongue uuringuteks toodud vereproovidest uuritakse suu- ja sõrataudi kolme serotüübi (A, O ja Asia-1) antikehade esinemisele (ELISA). Proovid võetakse VTL poolt juhuvalimi printsiibi alusel: iga kümnes proov uuritakse SSTle. (**uurimiste arv: 141**)

1.14 Schmollenbergi haigus

Uuritakse viroloogiliselt (PCR) surnud väärarenguga looted või vasikad, mille puhul on tegemist Schmollenbergi viiruse kahtlusega. (**uurimiste arv: 25**)

2. SEAD

2.1 Sigade tuberkuloos

2.1.1 Kõik KSK ja paarituses kasutatavad kuldid uuritakse allergiliselt üks kord aastas (**uurimiste arv: 248 - VVA**)

Maakond	Tuberkuliinitavate kultide arv 2021. a
HARJUMAA	18
HIIUMAA	1
IDA- VIRUMAA	3
JÕGEVAMAA	14
JÄRVAMAA	8
LÄÄNEMAA	16
LÄÄNE-VIRUMAA	26
PÖLVAMAA	6
PÄRNUMAA	5
RAPLAMAA	-
SAAREMAA	26
TARTUMAA	53
VALGAMAA	-
VILJANDIMAA	54
VÖRUMAA	18
KOKKU	248

2.1.2 Tuberkuliinile reageerinud sigade hulgast tehakse bakterioloogiline külv lümfisõlmedest tekitaja määramiseks (**uurimiste arv: 20***)

2.2 Brutselloos, leptospiroos, sigade klassikaline katk, sigade vesikulaarhaigus, reproduktiiv-respiratoorne sündroom (PRRS) ja Aujeszky haigus

2.2.1 Brutselloosi, leptospiroosi, sigade klassikaline katku, sigade vesikulaarhaiguse, reproduktiiv-respiratoorne sündroomi (PRRS) ja Aujeszky haiguse uurimiseks võetakse proovid kõikidest karjadest üks kord aastas. Loomadelt kogutakse proovid vastavalt tabelis toodud skeemile, et tagada haiguse 10% levimuse avastamine 95%-se tõenäosusega (**uurimiste arv: 2684 proovi - VVA**).

Proove uuritakse seroloogiliselt brutselloosile Rose Bengal testiga (RBR), leptospiroosile MAT testiga ning sigade klassikalisele katkule, sigade vesikulaarhaigusele, reproduktiiv-respiratoorsele sündroomile (PRRS) ja Aujeszky haigusele ELISA testiga.

2.2.2 Kõik KSK kuldid uuritakse seroloogiliselt kord aastas (**uurimiste arv: 107 proovi - VVA**)

Käesoleval aastal on uuringutega hõlmatud sigade põhikarjade arvud ning võetavate proovide prognoositavad arvud maakonniti järgmised (punkt 2.2.1 + punkt 2.2.2):

Maakond	Uuritavaid karju	Proove 2021. a
HARJUMAA	5	145
HIIUMAA	1	1
IDA-VIRUMAA	4	100
JÕGEVAMAA	10	229
JÄRVAMAA	3	50
LÄÄNEMAA	3	65
LÄÄNE-VIRUMAA	24	630
PÖLVAMAA	5	145
PÄRNUMAA	5	99
RAPLAMAA	4	91
SAAREMAA	9	260
TARTUMAA	10	280
VALGAMAA	5	50
VILJANDIMAA	11	340
VÖRUMAA	8	199
KOKKU	107	2684

Täpsem proovide jaotus on lisas 2.

2.2.3 Brutselloosi kahtluse korral uuritakse bakterioloogiliselt aborteerunud looted (uurimiste arv: 30*) või aborteerunud emaslooma vereproov brutselloosi antikehadele (RBR) (uurimiste arv: 100)

2.3 Sigade Aafrika katk metssigadel

2.3.1. Sigade Aafrika katku uuringud kitsendustega aladel.

Euroopa Komisjoni rakendusotsuse 2014/709 lisa II ja III osas loetletud piirkondadest kütitud metssead uuritakse kõik sigade Aafrika katkule.

Rakendusotsuse lisa I osas loetletud piirkondades kütitud metssigadest uuritakse 50% ning lisaks need, keda soovitakse I tsoonist välja viia (olenemata sihtkoha tsoonist/tervisestaatuselt).

Proove uuritakse viroloogiliselt (PCR) ning juhtudel, kui antud piirkonnas on juba sigade Aafrika katk diagnoositud siis lisaks ka seroloogiliselt (ELISA).

2.3.2. Hukkunud metssigade uurimine

Sigade Aafrika katkule uuritakse viroloogiliselt (PCR) ja vajadusel seroloogiliselt (ELISA) (seroloogiliselt uuritakse juhul kui antud piirkonnas on juba sigade Aafrika katku diagnoositud) kõik surnuna leitud metssead. Värsketelt korjustelt võetakse organmaterjal (tonsillid, põrn, lümfisõlmed, neer), lagunenud korjustelt võetakse toruluu (reieluu).

(punktides 2.3.1 ja 2.3.2 toodud prognoositav uurimiste arv kokku:6000)

2.4 Sigade Aafrika katk kodusigadel

2.4.1 Sigade Aafrika katku uuringud seakarjades ja tapamajas

Viroloogiliselt (PCR) testitakse sigade Aafrika katku suhtes:

a) karjast leitud seakorjused – igal nädalal uuritakse karjas kaks esimest värsket (kuni 36 tunni jooksul surnud, soovitatavalt üle 2 kuu vanust) seakorjust. Juhul kui üle kahe kuu vanuseid seakorjuseid karjas ei ole, uuritakse peale võõrutamist surnud seakorjuseid. Karjast leitud seakorjustelt proovivõtmise kord peab olema kirjeldatud loomapidaja bioohutuskavas, mis kiidetakse heaks VTA poolt;

b) sigade Aafrika katku kahtlusega sead (nii surnud kui ka elussead);

c) transpordil ja tapaeelsel pidamisel surnud ja sigade Aafrika katku kahtlusega sead tapamajas.

Karjast leitud värsketelt seakorjustelt ja sigade Aafrika katku kahtlusega surnud sigadelt võetakse eelkõige organproovid ning lisaks võimalusel ka vereproovid.

Kui organproove ei ole võimalik võtta (lagunenud korjus), siis võetakse toruluu (reieluu).

2.4.2 Sigade Aafrika katku **uuringud kitsendustega aladel**

2.4.2.1 Euroopa Komisjoni rakendusotsuse 2014/709 lisa I, II ja III osas loetletud piirkondadesse jäävaid seafarme kontrollitakse 2-4 korda aastas. Järelevalve sageduse määramisel arvestatakse seafarmi tootmiseesmärki, tootmistüüpi, liikumiste sagedust ja iseloomu, farmis rakendatavate bioohutusmeetmete taset ja muid tegureid, mis mõjutavad sigala riskitaset. Kontrollisagedus määratakse loomakasvatuseettevõtete 2021. a ametlike kontrollide plaanis.

Seafarmides sigade Aafrika katku uuringute teostamisel järgitakse EK otsuse 2003/422/EÜ lisa IV peatüki A osas sätestatud kontrolli- ja proovivõtumeetodeid. SAKV viroloogiliseks (PCR) uurimiseks võetakse vereproovid üle 60 päeva vanustelt sigadelt. Valimi koostamisel lähtutakse sigade Aafrika katku tõrje tegevusjuhendi punktis 3.3 kirjeldatud põhimõtetest. Karjast võetakse proove kõikidest üksustest sõltuvalt seal peetavate sigade arvust nii, et 10%-ne levimus oleks avastatav 95%-se tõenäosusega. Proovide võtmisel lähtuda Veterinaar- ja Toiduameti 13.05.2019 käskkirjast nr 53 ning lisast "Karjast võetavate proovide arv SAKV viroloogiliseks uurimiseks".

Valimisse tuleb võtta sead järgmistest sihtrühmadest:

- haiged või anorektilised sead;
- kinnitatud puhangukohtadest või taudikahtlastelt aladelt hiljuti sisseostetud sead;
- sead, keda on peetud allüksustes, mida on hiljuti külastanud kõrvalised isikud;
- sead, keda on küll laboratoorselt juba testitud aga testide tulemused ei anna alust SAKi välistada ja nendega kokkupuutes olnud sead;
- sead, kes on hiljuti haiged olnud ja tervenunud.

Proovivõtt **ühendatud punktis 2.2.1 võetavate proovidega** lähtuvalt lisas 2 olevale jaotusele.

2.4.2.2 Euroopa Komisjoni rakendusotsuse 2014/709 lisa II ja III osas loetletud piirkondadesse jäävaid seakarju tuleb viroloogiliselt (PCR) uurida juhul kui karjast (mis ei kuulu uurimise alla punkti 2.4.2.1 kohaselt) soovitakse elussigu liigutada nii piirkonna siseselt kui ka piirkonnast välja (sh ka tapamajja veetavate loomade uuringud). Uurimine peab toimuma 7 päeva jooksul enne loomade transporti.

(punktis 2.4 toodud prognoositav uuritavate loomade arv kokku: 6500)

2.5 Sigade klassikaline katk metssigadel

Sigade klassikalise katku suhtes uuritakse seroloogiliselt (ELISA) kõik kütitud metssead (**uurimiste arv: 5000**).

2.5.1. Hukkunud metssigade uurimine

Sigade klassikalisele katkule uuritakse organeid viroloogiliselt (PCR) ja vajadusel verd seroloogiliselt (ELISA) kõik surnuna leitud metssead. Värsketelt korjustelt võetakse organmaterjal (tonsillid, põrn, lümfisõlmed, neer) (**uurimiste arv: 100**)

2.6 Salmonelloosid

Kogutakse koproproovid bakterioloogiliseks külviks tekitaja määramiseks.

Aastas uuritakse riskipõhiselt ligikaudu 1/5 seakarjadest, kus loomi soovitakse turustada väljapoole farmi ning kus peetakse vähemalt 10 siga proovivõtu planeerimise ajal. Uurimisskeem tagab haiguse 20% leviku 95%-lise tõenäosusega. Uuritavate karjade hulka võetakse esmajoonel aastatel *Salmonella* spp positiivsed karjad ning nende karjade päritolukarjad, karjad milles *Salmonella* spp on tuvastatud lümfisõlmedes või sea rümba uhtneproovist ning uurimata karjad. Proovivõtt planeerida nii, et enne sigade tapale saatmist oleks teada analüüsi vastused (**uurimiste arv: 416. Proovide jaotust vaata lisa 1 tabelis!**)

Proovid kogutakse vastavalt tabelis toodud skeemile.

Aretussigadelt karjast võetavate proovide arv:

Loomade arv karjas	Võetavate proovide arv
10-14	7
15-20	10
21-30	11
31-60	12
61-99	13
100 ja rohkem	14

Nuumsigadelt karjast võetavate liit-koproproovide arv:

Loomade arv karjas	Võetavate liit-koproproovide arv
10-14	7
15-20	10
21-30	11
31-60	12
61-99	13
100 ja rohkem	14

3. LAMBAD; KITSED

3.1 Brutselloos

3.1.1 Ametlikult brutselloosivaba riigi staatuse säilitamiseks uuritakse aastas seroloogiliselt (RBR) ca 10% juhuslikult valitud lamba- ja kitsekarjadest. Seire hõlmab karju kus on 50 ja rohkem looma. Selliste lamba- ja kitsekarjade üldarvud ning käesoleval aastal uuringute hõlmatud karjade arvud maakonniti on järgmised:

Maakond	Karjade arv, kus peetakse vähemalt 50 lammast/kitse	2021 aastal uuritavate karjade arv	Uuritavate loomade arv
HARJUMAA	22	3	42
HIIUMAA	17	2	28
IDA-VIRUMAA	8	1	14
JÕGEVAMAA	7	1	14
JÄRVAMAA	18	2	28
LÄÄNEMAA	20	2	28
LÄÄNE-VIRUMAA	22	3	42
PÕLVAMAA	26	3	42
PÄRNUMAA	43	5	70
RAPLAMAA	24	3	42
SAAREMAA	66	7	98
TARTUMAA	20	2	28
VALGAMAA	17	2	28
VILJANDIMAA	29	3	42
VÕRUMAA	29	3	42
KOKKU	368	42	588

Valitud karjades uuritakse üle 6 kuu vanuseid loomi. Loomadelt kogutakse proovid vastavalt tabelis toodud skeemile, et tagada haiguse 20% levimuse avastamine 95%-se tõenäosusega (**proovide arv: 588 -VVA**).

Loomade arv karjas	Uuritavate loomade arv
50-60	12
61-99	13
100 ja rohkem	14

3.1.2 Bakterioloogiliselt uuritakse kõik aborteerunud looted, mille puhul on tegemist brutselloosi kahtlusega.*

3.2 Skreipi

3.2.1 Muul eesmärgil kui inimtoiduks tapetud lammaste ja kitsede seire

Aju proteaas-resistentse proteiini (PrPRes) määramiseks (ELISA) uuritakse:

Valimi alusel üle 18 kuu vanuste (või neil peab olema enam kui kaks igemest väljunud jäävlõikehammast) surnud või hukatud lammaste ja kitsede piklikaju, kuid keda ei tapetud inimtoiduks ega loomataudi likvideerimise käigus.

(Lammaste uurimiste arv: 500, kitsede uurimiste arv: 100 – lepingulised proovivõtjad või järelevalveametnikud)

3.2.2 Järelevalveametniku poolt looma kliiniliste tunnuste alusel skreipi kahtlaseks tunnistatud loomaaju uuritakse histopatoloogilise (**uurimiste arv: 10***) ja immuunohistokeemilise meetoditega (**uurimiste arv: 10***)

Punkt 3.2 proovide jaotus 2021

Maakond	Lammaste arv 23.11.2020 seisuga	Skreipi uurimine lammastelt (ajuproove)	Kitsede arv 23.11.2020 seisuga	Skreipi uurimine kitsedelt (ajuproove)
HARJUMAA	3829	28	292	6
HIIUMAA	3176	23	148	3
IDA-VIRUMAA	1281	9	681	15
JÕGEVAMAA	1045	8	101	2
JÄRVAMAA	2575	19	271	6
LÄÄNEMAA	3475	25	251	6
LÄÄNE-VIRUMAA	6878	50	256	6
PÖLVAMAA	3562	26	335	7
PÄRNUMAA	6606	48	706	16
RAPLAMAA	6473	47	167	4
SAAREMAA	11875	87	229	5
TARTUMAA	3617	26	173	4
VALGAMAA	4090	30	189	4
VILJANDIMAA	4619	34	109	2
VÖRUMAA	5440	40	585	13
KOKKU	68541	500	4493	100

3.4 Salmonelloosid

Uurimise alla kuuluvad lamba- ja kitsekarjad, mis tegelevad piima turustamisega. Toorpiima otseturustavad lamba- ja kitsekarjad uuritakse igal aastal, ülejäänud piima turustavatest karjadest uuritakse igal aastal ligikaudu 1/5. (**uuritavate loomade arv: 94**).

Koproproovid bakterioloogiliseks uuringuks kogutakse vastavalt tabelis toodud skeemile. Eraldi tuleb pidada arvestust lambakarjade, kitsekarjade ning segakarjade (lambad/kitsed koos) uurimiste kohta.

Loomade arv karjas	Uuritavate loomade arv
50-60	12
61-99	13
100 ja rohkem	14

Proovide jaotust vaata lisa 1 tabelis!

3.5 Schmallerbergi haigus

Uuritakse viroloogiliselt (PCR) surnud väärarenguga looted või talled, mille puhul on tegemist Schmallerbergi viiruse kahtlusega.

(uurimiste arv: 25)

4. LINNUD

4.1 Põllumajanduslindude salmonelloosid

Proovid kogutakse bakterioloogiliseks uuringuks:

- vähemalt 250 täiskasvanud linnust koosnevast sugukarjast;
 - o 5 paari sokiproove (või 2 koproproovi liitproovina) võetakse nelja nädala möödumisel lindude karja toomisest ning teist korda 2-3 nädalat enne lindude tapale viimist
- vähemalt 50 täiskasvanud linnust koosnevast munakarjast:
 - o liigi *Gallus gallus* munakarjast võetakse 2 koproproovi liitproovina 22 - 26 nädala vanustelt lindudelt
 - o teistelt põllumajanduslindudelt võetakse 2 koproproovi liitproovina 22 - 26 nädala vanustelt lindudelt ning teist korda 2 nädalat enne lindude tapamajja viimist
- muna- või aretuskarja viimise eesmärgil peetavatelt üle 72 tunni vanustelt noorlindudelt:
 - o koproproovid võetakse esimest korda 4 nädala vanustelt lindudelt ning teist korda 2 nädalat enne nende viimist sugu- või munakarja.
- vähemalt 50 linnust koosnevast broilerikarjast:
 - o liigi *Gallus gallus* broilerikarjadest uuritakse 1/3 tapmisele viidavatest karjadest. 2 paari sokiproove võetakse 2-3 nädala jooksul enne tapamajja viimist
 - o teiste põllumajanduslindude korral võetakse kõikidest karjadest 2 paari sokiproove 2-3 nädala jooksul enne tapamajja viimist.

Haudejaamas võetakse iga 16 nädala tagant proov igast sugukarjast pärinevate lindude koorumiskapist. Sugu- ja munakarja toodud igast partiist võetakse kümnest erinevast juhuslikult valitud tibukarbist nõrku ja surnud tibusid, tibutolmu, allapanu. Proovid võib ühendada üheks koondprooviks (**uurimiste arv: 764**)

Proovide jaotust vaata lisa 1 tabelis!

4.2 Lindude gripp

4.2.1 Teostatakse seroloogiline uuring (ELISA). Seireprogrammi koostamisel juhinduti Komisjoni Otsuse 2010/367 EÜ I lisas sätestatud suunistest. Representatiivse proovivõtu aluseks on võetud munakanakarjad alates 50 linnust (kokku 128 lindlat). Ühel territooriumil ühele loomapidajale kuuluvad lindlad on loetud üheks lindlaks (kokku 110 lindlat). Valimisse valiti igast maakonnast ligikaudu 50% lindlatest.

Proovid kogutakse vastavalt tabelis toodud skeemile.

Lindude arv farmis	Võetavate proovide arv
50-99	8
100 ja rohkem	9

Antud skeemi kohaselt uurides on haiguse 30%-ne levimus karjas avastatav 95%-se tõenäosusega.

Kui linnufarmis peetakse linde mitmes erinevas lindlas, võetakse iga lindla kohta 5 proovi.

(uurimiste arv: 495)

4.2.2 Kütitud või püütud metslindudelt (70% proovidest veelindudelt ja 30% muudelt metslindudelt) kogutakse rändeperioodil kloaagi või hingetoru/suu/neelu tampooniproove virooloogiliseks uurimiseks (PCR). Surnud metslindudelt (eelistatavalt veelindudelt) kogutakse kloaagi või hingetoru/suu/neelu tampooniproove või organproove virooloogiliseks uurimiseks (PCR) (**uurimiste arv: 200**). Kogutakse organproove viiruse isoleerimiseks kanaembrüotes (uurimiste arv: 70*)

Vereseerumist HAI (uurimiste arv: 70*)

Punkti 4.2.1 proovide jaotus 2021. aastal

Maakond	Kodulindude uurimine 2021	
	Uuritavate linnufarmide arv	Võetavate proovide arv
HARJUMAA	4 (15 lindlat)	86
HIIUMAA	0	0
IDA-VIRUMAA	0	0
JÕGEVAMAA	1	8
JÄRVAMAA	1	9
LÄÄNEMAA	2	17
LÄÄNE-VIRUMAA	1	9
PÖLVAMAA	2	18
PÄRNUMAA	7	61
RAPLAMAA	6	51
SAAREMAA	4	34
TARTUMAA	8	69
VALGAMAA	4 (6 lindlat)	37
VILJANDIMAA	7	61
VÖRUMAA	4	35
KOKKU	51 (64 lindlat)	495

5. HOBUSED

Vastavalt piiripunktide proovivõtu kavale, uuritakse imporditavad hobused INAN-le, kargtaudile ja malleusele (**10 proovi / 30 analüüsi**).

6. KALAD

Seireprogrammi koostamisel tuleb juhendada Komisjoni Rakendusotsuses (EL) 2015/1554 sätestatud suunistest.

6.1 Viiruslik hemorraagiline sepsiseemia (VHS) ja kalade vereloomeorganite infektsioosne nekroos (IHN)

Igast tegevusloaga kalakasvandusest võetakse üks kord aastas eelkõige vikerforellidest (või teistest liikidest, mis on VHSi või IHNi viirusele vastuvõtlikud) 30 kala haigusetekitaja määramiseks.

Proovivõtmise skeem:

- kalakasvanduses: 30 kala (kokku) : 10 kala (ühes proovis)= 3 koondproovi
- püügitiigis (suve jooksul): 20 kala (kokku) : 10 kala (ühes proovis)= 2 koondproovi.

Täpsem proovivõtu skeem on kirjeldatud veeloomataudide programmis (VHS/IHN).

Antud skeemi kohaselt uurides on haiguse 10%-ne kontroll-levimus kasvanduses avastatav 95%-se tõenäosusega. Viiruse isoleerimine ja identifitseerimine ELISA (ja/või PCR) (**uurimiste arv: 92 koondproovi**)*

6.2 Karpkala herpesviirus

Igast tegevusloaga kalakasvandusest võetakse üks kord aastas 30 karpkala haigusetekitaja määramiseks.

Proovivõtmise skeem: 30 kala (kokku): 2 kala (ühes proovis) = 15 koondproovi

Antud skeemi kohaselt uurides on haiguse 5%-ne kontroll-levimus kasvanduses avastatav 95%-se tõenäosusega. Viiruse tuvastamine (PCR) (**uurimiste arv: 2 farmi x 15 = 30 koondproovi**) *

Kalade proovid 2021. a (punktid 6.1 ja 6.2)*

Maakond	Tegevuskoha nr	Uuritav kalaliik (VHS/IHN)	Koond-proovide arv	Uuritav kalaliik (KHV)	Koond-proovide arv
HARJU MAAKOND	EE27237	Vikerforell	2		
HARJU MAAKOND	EE27248	Vikerforell	2		
HARJU MAAKOND	EE30845	Vikerforell	2		
IDA-VIRU MAAKOND	EE25666	Vikerforell	2		
JÕGEVA MAAKOND	EE13502	Vikerforell	3	Karpkala	15
JÕGEVA MAAKOND	EE17953	Vikerforell	3		
JÄRVA MAAKOND	EE25872	Vikerforell	3		
JÄRVA MAAKOND	EE27265	Vikerforell	3		
JÄRVA MAAKOND	EE29720	Vikerforell	3		
LÄÄNE-VIRU MAAKOND	EE16852	Vikerforell	6		
LÄÄNE-VIRU MAAKOND	EE19861	Vikerforell	3		
LÄÄNE-VIRU MAAKOND	EE19862	Vikerforell	3		
LÄÄNE-VIRU MAAKOND	EE19863	Vikerforell	3		
LÄÄNE-VIRU MAAKOND	EE19864	Vikerforell	3		
LÄÄNE-VIRU MAAKOND	EE13416	Vikerforell	3		
LÄÄNE-VIRU MAAKOND	EE17369	Lõhilased	3		
LÄÄNE-VIRU MAAKOND	EE31552	Vikerforell	3		
PÕLVA MAAKOND	EE22729	Vikerforell	3		
PÕLVA MAAKOND	EE28676	Vikerforell	3		
PÕLVA MAAKOND	EE35306	Vikerforell	3		
PÕLVA MAAKOND	EE32920	Vikerforell	2		
PÕLVA MAAKOND	EE35714	Vikerforell	2		
RAPLA MAAKOND	EE25497	Vikerforell	3		
RAPLA MAAKOND	EE31790	Vikerforell	2		
SAARE MAAKOND	EE24805	Vikerforell	3		
SAARE MAAKOND	EE27387	Vikerforell	3		
SAARE MAAKOND	EE18715	Vikerforell	3		
SAARE MAAKOND	EE26583	Vikerforell	2		
SAARE MAAKOND	EE28920	Vikerforell	3		
SAARE MAAKOND	EE33606	Vikerforell	2		
TARTU MAAKOND	EE12736	Haug	3	Karpkala	15
TARTU MAAKOND	EE35476	Vikerforell	2		
VÕRU MAAKOND	EE24814	Arktika paalia	3		
Kokku:	33		92		30

***2021. a VHS/IHN uuringud on osa mitmeaastasest veeloomataudide programmist (2020-2023 a) mille eesmärk on saavutada taudivabadus riigi tasandil.**

6.3 Läänemere kalade uuringud

Traallaevade lossimisel Miiduranna ja Dirhami sadamates kogutakse proovid merekaladest (kilu ja räim) uurimiseks viirusliku hemorraagilise septitseemia tekitaja suhtes. Viiruse isoleerimine ja identifitseerimine ELISA (ja/või PCR) (**uurimiste arv: 30 koondproovi aastas**).

Kaaskirjale märgitakse kalade (kilu ja räime) püügipiirkond ja püügiruut, veetemperatuur, mis peab olema alla 14° C ja viroloogiline uuringuliik. Terved kalad mähitakse imavasse paberisse ja pannakse plastkottidesse, mis asetatakse soojusisolatsiooniga konteinerisse. Proovid saadetakse laborisse jahutatuna, koos piisava koguse jääga või muu jahutusainega. Proovi temperatuur transpordi ajal ei tohi tõusta üle 10° C. Enne proovide saatmist tuleb võtta ühendust Veterinaar- ja Toidu- laboratooriumiga Tartus tel 738 6117.

Proovivõtmise skeem:

Maakond	Sadam	Proovivõttude arv aastas	Kalade arv valimis (¹)	Koondproovide arv
Läänemaa	Dirhami	1	150	15
Harjumaa	Miiduranna	1	150	15

¹ Kalade arv koondproovis: 10

6.4. Loodusliku lõhilaste kalapopulatsiooni seire VHS/IHN suhtes

Proovivõtmise skeem:

Maakond	Jõgi	Proovivõttude arv aastas	Kalade arv valimis (¹)	Koondproovide arv
Lääne-Virumaa	Kunda	1	150	15
Järvamaa	Pärnu	1	150	15
Ida-Virumaa	Narva	1	150	15

Proove uuritakse viroloogiliselt: viiruse isoleerimine ja identifitseerimine ELISA (ja/või PCR)

7. KODU- JA METSLOOMAD

7.1 Marutaud

7.1.1. Kogutakse pea- või ajuproovid kõigilt marutaudikahtlastelt kodu- ja metsloomadel uurimiseks marutaudi viiruse esinemise suhtes immuunofluoresentsmeetodil (IFM). (**uurimiste arv: 250 – lepingulised proovivõtjad või järelevalveametnikud**).

7.1.2. Kogutakse peaproove marutaudi riskiloomadelt- rebastelt, kährikkoertelt ja šaakalilt, kes on surnuna leitud (sh auto alla jäänud) või kütitud haiguskahtlasena või ebaloomulikult käituvana. Sõltuvalt olukorrast ning käitumismuutuse ulatusest võib riskiloomaks olla ka inim- või loomapelguseta loom. Proove uurimiseks marutaudi viiruse esinemise suhtes immuunofluoresentsmeetodil (IFM) koguvad jahimehed. (**uurimiste arv: 1000**).

7.1.3. Metsloomade marutaudi tõrjeprogrammi järelkontrolliks kogutakse vaksineeritud puhveralas pea- ja vereproove tervena kütitud rebastelt ja kährikkoertelt. Proove uurimiseks markeraine esinemise suhtes ning viirusvastaste antikehade esinemise suhtes (ELISA) koguvad lepingus ette nähtud jaotuskava kohaselt perioodil juuli kuni märts jahimehed (**uurimiste orienteeruv arv kalendriaasta jooksul: 250**).

II Söödade uurimine

1. *Salmonella* spp

Söödaproove võetakse bakterioloogiliseks uurimiseks.

Euroopa Liidu välisest riigist Eestisse toimetatud sööda ohutuse hindamiseks võetakse proovid söötade riskihindamise tulemusel koostatud kõrge riskiga mitteloomse söötade nimekirja lisatud söötadest. Kõrge riskiga mitteloomse sööda nimekiri on avaldatud ameti kodulehel.

Eestis toodetud ja turustatud söötadest võetakse proovid tegevusloaga söödakäitlejate juurest, kes toodavad ja turustavad sööta, kõrge riskiga söödakäitlemise ettevõtetest, kus on 2020. aastal tuvastatud saastumine ning sööda saastumise kahtluse korral. 14.12.2020 a seisuga on riigi toidu- ja söödakäitlejate registrisse kantud 14 söödakäitlejat, kellele on väljastatud tegevusluba sööda tootmiseks ja turule viimiseks.

Loomapidajate juurest võetakse söödaproovid siis, kui karjast on tuvastatud *Salmonella* spp esinemine. 2020 aasta andmete põhjal tuvastati 35 positiivset karja.

Proovid võetakse vastavalt proovivõtjuhendile. Sööda ohutuse hindamiseks tuleb võtta ühest söödapartiist teatud arv laborisse saadetavaid lõpp-proove kuna *Salmonella* spp on söödas ebaühtlaselt jaotunud. Proovide arv sõltub söödapartii suurusest.

Proove võtavad sööda valdkonna järelevalveametnikud.

Kontrollitavate partiide arv:

- 1) 50 kolmandatest riikidest pärit söödapartiid, proovid võetakse sööda lahti tollimise kohas ja sihtkohas;
- 2) 30 Eestis toodetud ja turustatud söödapartiid, proovid võetakse söodatootjate ja turustajate juurest;
- 3) 35 söödapartiid, proovid võetakse loomapidajate juurest, juhul kui eelnevalt võetud proovid on positiivsed.

Proгноositav lõpp-proovide arv kokku: 150

**Täpsem proovivõttude jaotus on toodud VTA võrgukettalt Melon:Y:/Üldine/
LOOMATERVISHOIU, LOOMAKAITASE.../SÖÖDAD/Proovivõtukavad/2021**

2. Loomne proteiin

Söödaproovid võetakse uurimiseks Euroopa Nõukogu määruse (EÜ) nr 999/2001 alusel. Proovid võetakse söodatootjate juurest, kes toodavad sööta erinevatele loomaliikidele (linnud, sead, veised jt), söödakäitlejate juurest, kellele on väljastatud loomse proteiini käitlemise luba ning sööda saastumise kahtluse korral. Proovid võetakse vastavalt proovivõtjuhendile.

Euroopa Liidu välisest riigist Eestisse toimetatud sööda ohutuse hindamiseks võetakse proovid saadetise sihtkohas riskihindamise tulemusena määratud söötadest.

Proove võtavad sööda valdkonna järelevalveametnikud.

Kontrollitavate partiide arv: 25 - proovid võetakse söödakäitlejate juurest.

Proгноositav lõpp-proovide arv kokku: 25

Tabel: Proovide arvud 2021 regioonides söödakäitlejate kaupa.

Regioon	Proovivõtu koht	Proovide arv
Põhja	AS Salutaguse Pärmitehas	1
	HKScan Estonia söödatehas	1
	Kehtna Mõis OÜ	1
	AS Balsnack International Holding	1
Lääne	AS Valjala Söödatehas	1
	Scandagra Eesti AS	2
Ida	OÜ Kureoja Jõusöödatehas	1
	OÜ Pro Grupp Invest Kantküla söödatehas	2
	Muuga PM OÜ	1
	Mahetooted OÜ	1
Lõuna	OÜ Agrovarustus	2
	OÜ Starter ST	1
	OÜ Aiu Põllumajandus	1
	OÜ Anu Ait	2
	OÜ Veskimeister tootmishoone	2
Kahtluse korral ja sööda Eestisse toimetamise sihtkohas võetavad proovid		5
KOKKU:		25

III Loomsed kõrvalsaadused

Proovid loomsetest kõrvalsaadustest võetakse uurimiseks komisjoni määruse (EL) nr 142/2011 alusel, eelkõige selle määruse XVI Lisa „Ametlik kontroll“ täitmiseks.

Proovide arv ja jaotus lähtub järgmistest põhimõtetest:

- I ja II kategooria loomsete kõrvalsaaduste töötlemisettevõttest, kus tooted märgistatakse püsिमärgistusainega (glütserooltriheptanaadiga), võetakse lõpp-tootest (lihakondijahust) aastas üks kord ametliku kontrolli raames proov püsिमärgistusaine sisalduse uurimiseks;
- söödamaterjali või lemmikloomatoitu, mullaparandusainet või orgaanilist väetist, komposti, biogaasi või töödeldud sõnnikut tootvast ettevõttest võetakse lõpp-tootest (biogaasi puhul käärimisjääkidest) aastas üks kord ametliku kontrolli raames proov *Salmonella spp* esinemise uurimiseks (üks proov võetakse 5st osaproovina);

Proovide (ja osaproovide) arv kokku:

1. Püsिमärgistusaine (glütserooltriheptanaat) sisaldus

1.1 I kategooria lihakondijahust (proovide arv: 1).

1.2 II kategooria lihakondijahust (proovide arv: 2)

Kokku proovide arv: 3

2. Salmonella spp esinemine 25 grammis 5-s osaproovis

2.1 proov söödamaterjalist (proovide arv: 2; osaproovide arv $2 \times 5 = 10$)

2.2 proov mullaparandusainest/orgaanilisest väetisest (proovide arv: 2; osaproovide arv $2 \times 5 = 10$)

2.3 proov biogaasi käärimisjääkidest (proovide arv: 4; osaproovide arv: $4 \times 5 = 20$)

2.4 proov kompostist/töödeldud sõnnikust (proovide arv: 9; osaproovide arv: $9 \times 5 = 45$)

2.5 proov lemmikloomatoidust (proovide arv: 17; osaproovide arv: $17 \times 5 = 85$)

Kokku proovide arv: 34

Kokku osaproovide arv: $34 \times 5 = 170$

Tabel: Proovide arvud regioonide ja käitlemisettevõtete kaupa 2021:

Regioon	Proovivõtukoht	Proovivõtu objekt	Proovide arv	Osaproovide arv	Analüüsitava näitaja
Põhja	Tuhala Bio OÜ	kompost/töödeldud sõnnik	1	5	<i>Salmonella spp</i>
	Tallinna Jäätmete Taaskasutuskeskus	kompost/töödeldud sõnnik	1	5	<i>Salmonella spp</i>
	Vanaklooga OÜ	kompost/töödeldud sõnnik	1	5	<i>Salmonella spp</i>
	HKScan Estonia OÜ lemmikloomatoidu tootmine	lemmikloomatoit	1	5	<i>Salmonella spp</i>
	Winsect OÜ	lemmikloomatoit	1	5	<i>Salmonella spp</i>
	Kungass OÜ	lemmikloomatoit	1	5	<i>Salmonella spp</i>
	Eesti Kalatootjate Keskühistu	söödamaterjal	1	5	<i>Salmonella spp</i>
Lõuna	Tartu Biogaas OÜ	biogaasi käärimisjääk	1	5	<i>Salmonella spp</i>
	Tartu Foods OÜ	lemmikloomatoit	1	5	<i>Salmonella spp</i>
	AS Keskkonnateenused	kompost/töödeldud sõnnik	1	5	<i>Salmonella spp</i>
	Atria Eesti AS	mullaparandusaine	1	5	<i>Salmonella spp</i>
		lihakondijahu	1	1	<i>Püsimärgistusaine</i>
Ida	Kobrit OÜ	kompost/töödeldud sõnnik	1	5	<i>Salmonella spp</i>
	Oisu Biogaas OÜ	biogaasi käärimisjääk	1	5	<i>Salmonella spp</i>
	Aravete Biogaas OÜ	biogaasi käärimisjääk	1	5	<i>Salmonella spp</i>
	Väätsa Prügila AS	kompost/töödeldud sõnnik	1	5	<i>Salmonella spp</i>
	AS Vireen	lihakondijahu	1	1	<i>Püsimärgistusaine</i>
	HKScan Estonia AS, töötlemisettevõtte	mullaparandusaine	1	5	<i>Salmonella spp</i>
		lihakondijahu	1	1	<i>Püsimärgistusaine</i>
	Vinni Biogaas OÜ	biogaasi käärimisjääk	1	5	<i>Salmonella spp</i>
	OÜ Pandivere LT	lemmikloomatoit	1	5	<i>Salmonella spp</i>
	AS OG Elektra tootmine, külmoone	lemmikloomatoit	1	5	<i>Salmonella spp</i>
	AS OG Elektra tootmine, kulinaariatsehh	lemmikloomatoit	1	5	<i>Salmonella spp</i>
	OÜ Lihakarn	lemmikloomatoit	1	5	<i>Salmonella spp</i>
	HKScan Estonia AS, lemmikloomatoidu tootmine	lemmikloomatoit	1	5	<i>Salmonella spp</i>
	Freezedry OÜ	lemmikloomatoit	1	5	<i>Salmonella spp</i>
Lääne	OÜ Preemia	lemmikloomatoit	1	5	<i>Salmonella spp</i>
	Snakit Foods OÜ	lemmikloomatoit	1	5	<i>Salmonella spp</i>
	Alosa OÜ	söödamaterjal	1	5	<i>Salmonella spp</i>
	Matogard OÜ	kompost/töödeldud sõnnik	1	5	<i>Salmonella spp</i>
	Paikre OÜ	kompost/töödeldud sõnnik	1	5	<i>Salmonella spp</i>
	OÜ Lahekala	lemmikloomatoit	1	5	<i>Salmonella spp</i>
	OÜ Karjamõisa	lemmikloomatoit	1	5	<i>Salmonella spp</i>
	Saaremaa Lihatööstus OÜ	lemmikloomatoit	1	5	<i>Salmonella spp</i>
	AS Kuressaare Veevärk	kompost/biogaasi käärimisjääk	1	5	<i>Salmonella spp</i>
	OÜ Saare Fishexport	lemmikloomatoit	1	5	<i>Salmonella spp</i>
	Õsel Fish OÜ	lemmikloomatoit	1	5	<i>Salmonella spp</i>

IV Vaktsineerimised

1. Marutaud.

1.1. Profülaktiliselt koerad ja kassid vastavalt põllumajandusministri 20. novembri 2000. a määruses nr 67 "Marutaudi tõrje eeskiri" sätestatule.

1.2. Põllumajanduslooma(de) kohustuslik vaktsineerimine ohustatud loomakasvatustevõttes (ehitises) juhul, kui mõni loom antud ehitises on olnud otseses kontaktis marutaudi haige või marutaudikahtlase loomaga.

***Uurimised tuleb eelnevalt kooskõlastada VTA ja VTLiga**

Lisad:

Lisa 1: Salmonellooside proovid 2021

Maakond	Veised		Sead		Lambad, kitsed		Põllumajanduslinnud	
	Uuritavate karjade arv	Võetavate proovide arv	Uuritavate karjade arv	Võetavate proovide arv	Uuritavate karjade arv	Võetavate proovide arv	Uuritavate karjade arv	Võetavate proovide arv
HARJUMAA	6	159	2	28	0	0	250	500
HIIUMAA	4	87	0	0	0	0	0	0
IDA-VIRUMAA	5	115	2	26	1	14	0	0
JÕGEVAMAA	5	135	2	28	0	0	2	4
JÄRVAMAA	8	213	1	14	1	12	3	6
LÄÄNEMAA	2	53	0	0	0	0	5	10
LÄÄNE-VIRUMAA	9	200	8	112	0	0	26	52
PÖLVAMAA	5	130	2	28	1	14	7	14
PÄRNUMAA	11	257	1	12	2	28	21	42
RAPLAMAA	7	178	1	14	1	12	8	16
SAAREMAA	9	219	3	42	0	0	7	14
TARTUMAA	5	109	3	42	0	0	27	54
VALGAMAA	3	81	0	0	0	0	11	22
VILJANDIMAA	7	171	3	42	0	0	9	18
VÕRUMAA	6	159	2	28	1	14	6	12
KOKKU	92	2263	30	416	7	94	382	764

Lisa 2 Sigade ehitised ja uuritavate loomade arv punktide 2.2.1, 2.2.2 ja 2.4.2.1 täitmiseks

Ehitise registri number	Sigade arv seisuga 30.09. 2020	Proove 2021	Tegevuskoha maakond	Tegevuskoha vald/linn	Tegevuskoha registreerija nimi
EE204	2803	29	HARJU MAAKOND	KOSE VALD	OÜ TRIIGI SEAKASVATUS
EE223	1624	29	HARJU MAAKOND	KIILI VALD	OÜ PIHLAKA FARM
EE250	13015	29	HARJU MAAKOND	KUUSALU VALD	OSAÜHING HINNU SEAFARM
EE257	6949	29	HARJU MAAKOND	KUUSALU VALD	OÜ KÜÜNI FARM
EE4367	2862	29	HARJU MAAKOND	KOSE VALD	OSAÜHING VALDEREKS
EE18782	1	1	HIIU MAAKOND	HIIUMAA VALD	MAREK MAAR
EE15438	34	21	IDA-VIRU MAAKOND	LÜGANUSE VALD	HILLAR MURULA
EE2387	50	22	IDA-VIRU MAAKOND	TOILA VALD	OÜ ONTIKA TALU
EE630	2964	29	IDA-VIRU MAAKOND	LÜGANUSE VALD	OSAÜHING SIGWAR
EE794	807	28	IDA-VIRU MAAKOND	LÜGANUSE VALD	OSAÜHING SIGWAR
EE119	773	28	JÕGEVA MAAKOND	PÕLTSAMAA VALD	PAJU SIGALA OÜ
EE1461	2	2	JÕGEVA MAAKOND	MUSTVEE VALD	MATI MIILI VESKI-ARU TALU
EE19689	2	2	JÕGEVA MAAKOND	MUSTVEE VALD	ANNE -MARIE NÖMM
EE404	2269	29	JÕGEVA MAAKOND	PÕLTSAMAA VALD	SAIMRE SEAKASVATUSE OSAÜHING
EE411	9976	29	JÕGEVA MAAKOND	JÕGEVA VALD	ATRIA FARMID OÜ
EE4547	2274	29	JÕGEVA MAAKOND	PÕLTSAMAA VALD	KÄRSAMAJA OÜ
EE4548	1891	29	JÕGEVA MAAKOND	PÕLTSAMAA VALD	KÄRSAMAJA OÜ
EE469	6073	29	JÕGEVA MAAKOND	PÕLTSAMAA VALD	OSAÜHING KAUBI FARMID
EE582	3818	29	JÕGEVA MAAKOND	JÕGEVA VALD	OSAÜHING MARKILO
EE651	44	23	JÕGEVA MAAKOND	JÕGEVA VALD	RANNE JÄME PÖLDARI TALU
EE4516	12	12	JÄRVA MAAKOND	JÄRVA VALD	LAIN MURAKAS
EE4519	9	9	JÄRVA MAAKOND	JÄRVA VALD	ABENORA OÜ
EE4550	4069	29	JÄRVA MAAKOND	JÄRVA VALD	SAIMRE SEAKASVATUSE OSAÜHING
EE130	6822	29	LÄÄNE MAAKOND	LÄÄNE-NIGULA VALD	OÜ LINNAMÄE PEEKON
EE140	661	28	LÄÄNE MAAKOND	LÄÄNE-NIGULA VALD	OSAÜHING FAZENDA
EE187	8	8	LÄÄNE MAAKOND	LÄÄNE-NIGULA VALD	OSAÜHING KAMBEKOR PUIT
EE1010	1771	29	LÄÄNE-VIRU MAAKOND	VINNI VALD	OSAÜHING KRIIDISOO
EE1012	6746	29	LÄÄNE-VIRU MAAKOND	VÄIKE-MAARJA VALD	OSAÜHING SF PANDIVERE
EE1020	2369	29	LÄÄNE-VIRU MAAKOND	VINNI VALD	OSAÜHING VINIMEX
EE1021	2393	29	LÄÄNE-VIRU MAAKOND	RAKVERE VALD	OSAÜHING VINIMEX
EE1060	2748	29	LÄÄNE-VIRU MAAKOND	TAPA VALD	OSAÜHING MARKILO
EE1079	7254	29	LÄÄNE-VIRU MAAKOND	VÄIKE-MAARJA VALD	OSAÜHING KÕPSTA SEAFARM
EE1089	5684	29	LÄÄNE-VIRU MAAKOND	KADRINA VALD	VIRU PEEKON OÜ
EE114	138	26	LÄÄNE-VIRU MAAKOND	KADRINA VALD	RAIT KAASIK
EE1472	1632	29	LÄÄNE-VIRU MAAKOND	VINNI VALD	OSAÜHING KRIIDISOO
EE1473	5275	29	LÄÄNE-VIRU MAAKOND	TAPA VALD	OSAÜHING NURKSE SEAFARM
EE2707	3	3	LÄÄNE-VIRU MAAKOND	TAPA VALD	ARVI LILLEPEA LILLEPERE TALU
EE300	138	26	LÄÄNE-VIRU MAAKOND	TAPA VALD	OSAÜHING TUNGALTERA

EE304	2379	29	LÄÄNE-VIRU MAAKOND	VINNI VALD	OSAÜHING VINIMEX
EE414	106	25	LÄÄNE-VIRU MAAKOND	VINNI VALD	MÄIDU MAURUS
EE4335	1961	29	LÄÄNE-VIRU MAAKOND	TAPA VALD	OSAÜHING HANVAL GRUPP
EE4383	1034	29	LÄÄNE-VIRU MAAKOND	TAPA VALD	OÜ FAMULOR
EE449	353	28	LÄÄNE-VIRU MAAKOND	VINNI VALD	KARMO JÜRGENSON
EE4539	1	1	LÄÄNE-VIRU MAAKOND	VINNI VALD	MARIN PÄRS
EE4544	1676	29	LÄÄNE-VIRU MAAKOND	TAPA VALD	OSAÜHING KIRRO
EE4545	1669	29	LÄÄNE-VIRU MAAKOND	TAPA VALD	OSAÜHING VIRU MÖLDER
EE571	3857	29	LÄÄNE-VIRU MAAKOND	HALJALA VALD	OSAÜHING OLEG GROSSI TALU
EE581	1199	29	LÄÄNE-VIRU MAAKOND	VINNI VALD	OSAÜHING VINIMEX
EE733	715	28	LÄÄNE-VIRU MAAKOND	VINNI VALD	OSAÜHING VINIMEX
EE760	3372	29	LÄÄNE-VIRU MAAKOND	TAPA VALD	ERMO SEPA TALU
EE1715	1796	29	PÕLVA MAAKOND	PÕLVA VALD	RAKVERE FARMID AKTSIASELTS
EE4024	9801	29	PÕLVA MAAKOND	PÕLVA VALD	RAKVERE FARMID AKTSIASELTS
EE4275	4010	29	PÕLVA MAAKOND	PÕLVA VALD	RAKVERE FARMID AKTSIASELTS
EE452	7242	29	PÕLVA MAAKOND	KANEPI VALD	ATRIA FARMID OÜ
EE802	5130	29	PÕLVA MAAKOND	RÄPINA VALD	HAAMERI TALU
EE2925	21	16	PÄRNU MAAKOND	SAARDE VALD	MÄLGANDI TALU
EE2951	40	21	PÄRNU MAAKOND	PÄRNU LINN	TIIT EENSALU
EE4355	3328	29	PÄRNU MAAKOND	PÄRNU LINN	OSAÜHING LÕPE AGRO
EE4534	4	4	PÄRNU MAAKOND	LÄÄNERANNA VALD	REIN RATTUS
EE501	4955	29	PÄRNU MAAKOND	LÄÄNERANNA VALD	OSAÜHING LÕPE AGRO
EE10081	6561	29	RAPLA MAAKOND	RAPLA VALD	OSAÜHING RAIKKÜLA SEAKASVATUS
EE1130	2091	29	RAPLA MAAKOND	KEHTNA VALD	FRANK KUTTER FARMID OÜ
EE4507	4	4	RAPLA MAAKOND	RAPLA VALD	AIRI RIIDAK
EE4546	2091	29	RAPLA MAAKOND	KEHTNA VALD	AKTSIASELTS VALJALA SÕÖDATEHAS
EE1729	818	28	SAARE MAAKOND	SAAREMAA VALD	VALJALA SEAKASVATUSE OSAÜHING
EE4071	2590	29	SAARE MAAKOND	SAAREMAA VALD	VALJALA SEAKASVATUSE OSAÜHING
EE4344	3066	29	SAARE MAAKOND	SAAREMAA VALD	OSAÜHING SAARE PEEKON
EE502	4322	29	SAARE MAAKOND	SAAREMAA VALD	VALJALA SEAKASVATUSE OSAÜHING
EE505	4206	29	SAARE MAAKOND	SAAREMAA VALD	OSAÜHING OSS
EE515	6428	29	SAARE MAAKOND	SAAREMAA VALD	OSAÜHING SAARE PEEKON
EE545	1663	29	SAARE MAAKOND	SAAREMAA VALD	OSAÜHING ÄÄRE SEAKASVATUS
EE577	1073	29	SAARE MAAKOND	SAAREMAA VALD	AKTSIASELTS VALJALA SÕÖDATEHAS
EE661	6250	29	SAARE MAAKOND	SAAREMAA VALD	OSAÜHING ÄÄRE SEAKASVATUS
EE1205	6454	29	TARTU MAAKOND	TARTU VALD	OÜ AIU PÕLLUMAJANDUS
EE121	53	53	TARTU MAAKOND	TARTU VALD	EESTI TÕUSIGADE ARETUSÜHISTU
EE1231	1338	29	TARTU MAAKOND	TARTU VALD	JAMPO SEAKASVATUSE OÜ

EE1235	129	26	TARTU MAAKOND	KASTRE VALD	OSAÜHING SF PANDIVERE
EE3891	3274	29	TARTU MAAKOND	PEIPSIÄÄRE VALD	OÜ FRIENDSLAND
EE4282	1768	29	TARTU MAAKOND	PEIPSIÄÄRE VALD	OÜ VARNJA FARMID
EE431	11	11	TARTU MAAKOND	TARTU VALD	PORKNA TALU
EE4438	16	16	TARTU MAAKOND	TARTU VALD	MADIS REMBEL
EE453	7394	29	TARTU MAAKOND	ELVA VALD	ATRIA FARMID OÜ
EE791	1634	29	TARTU MAAKOND	TARTU VALD	JAMPO SEAKASVATUSE OÜ
EE13058	2	2	VALGA MAAKOND	TÕRVA VALD	VELLO PRUUS
EE1313	3	3	VALGA MAAKOND	TÕRVA VALD	TOIVO TAMMISAAR
EE25816	42	22	VALGA MAAKOND	OTEPÄÄ VALD	EDA KUHI
EE2890	9	9	VALGA MAAKOND	TÕRVA VALD	LEA ENGELBRECHT
EE333	14	14	VALGA MAAKOND	TÕRVA VALD	JÜRI SIIG
EE1416	642	28	VILJANDI MAAKOND	VILJANDI VALD	OSAÜHING VÄLUSTE PL
EE1433	9224	29	VILJANDI MAAKOND	VILJANDI VALD	ATRIA FARMID OÜ
EE1440	3698	29	VILJANDI MAAKOND	MULGI VALD	KIVISALU CAPITAL OÜ
EE1460	4631	29	VILJANDI MAAKOND	VILJANDI VALD	SAIMRE SEAKASVATUSE OSAÜHING
EE1470	57296	29	VILJANDI MAAKOND	VILJANDI VALD	RAKVERE FARMID AKTSIASELTS
EE1471	3760	29	VILJANDI MAAKOND	VILJANDI VALD	SAIMRE SEAKASVATUSE OSAÜHING
EE2119	54	54	VILJANDI MAAKOND	VILJANDI VALD	RAKVERE FARMID AKTSIASELTS
EE4241	2453	29	VILJANDI MAAKOND	MULGI VALD	TEMPO PÖLLUMAJANDUS OÜ
EE497	398	28	VILJANDI MAAKOND	VILJANDI VALD	TÄSSI TALU
EE500	2585	29	VILJANDI MAAKOND	VILJANDI VALD	RAKVERE FARMID AKTSIASELTS
EE786	160	27	VILJANDI MAAKOND	VILJANDI VALD	VADI TALU
EE10235	174	27	VÕRU MAAKOND	RÕUGE VALD	OÜ TÕMBU
EE14652	51	23	VÕRU MAAKOND	ANTSLA VALD	KÕRTSIJÜRI TALU
EE1475	8502	29	VÕRU MAAKOND	ANTSLA VALD	RAKVERE FARMID AKTSIASELTS
EE1532	125	27	VÕRU MAAKOND	RÕUGE VALD	ARVI UMBLEJA SIBERI TALU
EE2310	1878	29	VÕRU MAAKOND	VÕRU VALD	JAAGUMÄE OÜ
EE2311	1239	29	VÕRU MAAKOND	VÕRU VALD	JAAGUMÄE OÜ
EE2312	327	28	VÕRU MAAKOND	VÕRU VALD	JAAGUMÄE OÜ
EE4549	7	7	VÕRU MAAKOND	RÕUGE VALD	MUHKAMETSA-KALDA TALU
	321120	2684			